

بررسی اثرات فاکتورهای کنترل کننده دیابت با استفاده از اندازه گیری میزان HbA_{1c} در بیماران مراجعه کننده به درمانگاه دیابت شهرستان زنجان ؛ ۱۳۷۸

دکتر علی اوسط ملتی* ، دکتر نورالدین موسوی نسب** ، دکتر محمد کردگاری***

خلاصه :

اندازه گیری میزان HbA_{1c} بطور گسترده ای به عنوان یک معیار با ارزش در کنترل بیماران دیابتی مورد استفاده قرار می گیرد . این مطالعه به منظور بررسی تأثیر انسولین ، داروهای کنترل کننده قند خون ، رژیم غذایی و فعالیت بدنی بر میزان HbA_{1c} انجام پذیرفت .

اندازه گیری میانگین و انحراف معیار میزان HbA_{1c} تعداد ۱۹۸ نمونه (۱۴۳ نمونه NIDDM و ۵۵ نمونه IDDM) به ترتیب 10.94 ± 2.45 % (کل بیماران) ، 10.62 ± 2.45 % (مبتلا به IDDM) و 11.07 ± 2.44 % (مبتلا به NIDDM) محاسبه شدند که در مقایسه با مطالعات دیگر در سطح بالاتری قرار داشتند . میانگین و انحراف معیار HbA_{1c} برای هر یک از عوامل فوق (انسولین ، داروهای کنترل کننده قند خون ، رژیم غذایی و فعالیت بدنی) بطور جداگانه محاسبه شده و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند که در بیماران IDDM فقط در مورد تأثیر رژیم غذایی بر تغییرات میزان HbA_{1c} ارتباط معنی دار مشاهده شد ($P < 0.05$) و در مورد تأثیر انسولین و فعالیت بدنی بر میزان HbA_{1c} ارتباط معنی دار نبود که احتمالاً نشان دهنده ناکافی بودن درمان با انسولین و فعالیت بدنی در این افراد است . در بیماران NIDDM مصرف داروهای خوراکی کنترل کننده قند خون بطور معنی دار بر کاهش میزان HbA_{1c} تأثیر گذاشت . این امر نشان دهنده آن است که مصرف داروهای خوراکی توسط بیماران ؛ سهل تر از تزریق انسولین می باشد .

واژه های کلیدی : ایران ، زنجان ، دانشگاه علوم پزشکی ، HbA_{1c} ، IDDM ، NIDDM ، انسولین ، داروهای خوراکی کنترل کننده قند خون ، رژیم غذایی ، فعالیت بدنی .

مقدمه :

است ۲ تا ۳ برابر شود . با کنترل دقیق قند خون در افراد دیابتی ، مقدار سنتز HbA_{1c} نیز کنترل شده و به داخل محدوده طبیعی باز می گردد (۲۰۴) . پژوهشگران به این نتیجه رسیده اند که میزان HbA_{1c} با میانگین غلظت گلوکز در طول زمان متناسب است . لذا سنجش HbA_{1c} معیار مناسبی برای ارزیابی کنترل دیابت می باشد (۱ و ۶) .

با توجه به ثابت بودن طول عمر گلبولهای قرمز در افراد مختلف این نتیجه بدست می آید که میزان HbA_{1c} در هر فرد بیانگر متوسط قند خون آن فرد در طی ۲ الی ۳ ماه گذشته است . HbA_{1c} که حدود ۵% هموگلوبین تام اشخاص سالم را تشکیل می دهد ، در افراد دیابتی بسته به میزان هیپرگلیسمی ممکن

* متخصص بیوشیمی ، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان .

** متخصص آمار حیاتی ، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان .

*** پزشک عمومی